

Europos
Komisija

Aplinkos nuostatų įgyvendinimo Lietuvoje peržiūros suvestinė

LIETUVA

Europa turi plataus užmojo teisės aktus ir politiką, skirtus apsaugoti orą ir vandenį, skatinti žiedinę ekonomiką, didinti perdirbimo rodiklius ir apsaugoti gamtą. Jų įgyvendinimas yra labai svarbus siekiant mūsų aplinkosaugos tikslų. Štai kodėl Europos Komisija pradėjo Aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūrą (angl. Environmental Implementation Review, EIR), kurios tikslas – padėti šalims spręsti sisteminės kliūtis aplinkosaugos klausimų integracijai, nustatant netinkamo įgyvendinimo priežastis. EIR apima reguliarių analizės, dialogo ir tarpusavio paramos ciklą. Šioje informacijos suvestinėje apibendrinami antrojo EIR paketo, paskelbto 2019 m. balandžio mėn., rezultatai.

Informacija apie šalį

Lietuvos plotas – 65 300 km². Šalies reljefas gana lygus, išskyrus kalvotas lygumas rytuose ir vakaruose, nesiekiančias 300 m virš jūros lygio. Lietuva turi tankų upių tinklą. Aplinkos būklė, ypač oro ir vandens kokybė, yra gera. Lietuvos teisės aktų atitiktis ES aplinkos teisės aktams yra gana gera. Tačiau išteklių ir energijos vartojimo intensyvumas išlieka didelis ir viršija ES vidurkį.

Svarbiausia EIR pažanga 2019 m.

- + Lietuva imasi tolesnių veiksmų, kad pereitų prie žiedinės ekonomikos. Šalis padarė nemažą pažangą atliekų tvarkymo srityje. Nuo 2014 m. jos šalinimo sąvartynuose rodiklis sumažėjo perpus.
- + Lietuva laikoma sparčiausiai augančia novatore ES.

GEROSIOS PATIRTIES PAVYZDŽIAI IŠ LIETUVOS

- + Vienkartinių plastiko ir stiklo butelių bei skardinių užstato gražinimo sistemos įdiegimas buvo labai sėkmingas. Jau 2017 m. buvo pasiektas 2020 m. tikslas – 90 proc. surinkimo lygis.
- + Lietuvos „LIFE“ programos projektai, skirti pievų gyvybingumui ir hidrologinės Amalvo ir Žuvinto šlapynių būklės atkūrimui užtikrinti, yra laikomi sėkmės istorijų pavyzdžiais.
- + Aplinkos ministerijos pradžios tinklalapyje nurodyta specialiai skundams skirta karštoji linija.

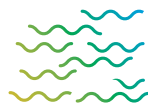
Pagrindiniai EIR iššūkiai 2019 m.

Žiedinė ekonomika

Lietuva imasi tolesnių veiksmų, kad pereitų prie žiedinės ekonomikos. Tačiau atliekų tvarkymas tebėra iššūkis. Nors Lietuva eina reikiama linkme, kad iki 2020 m. pasiektų 50 proc. perdirbimo tikslą, ji turės užtikrinti, kad taip pat būtų pasiekti nauji ir ambicingi perdirbimo tikslai po 2020 m., ypatingą dėmesį skiriant atliekų rūšiavimui. Sąvartynų sumažėjo didinant atliekų deginimą energijai gauti (antras mažiausiai palankus atliekų apdorojimo variantas). Nuo 2014 m. šis rodiklis padvigubėjo iki 17 proc. ir ateityje gali dar labiau augti, nes statomi nauji objektai. Yra daug galimybių gerinti žiedinį (antrinį) medžiagos panaudojimą, nes šis rodiklis Lietuvoje 2016 m. buvo 4,5 proc. (žemiau 28 ES narių vidurkio, kuris siekė 11,7 proc.).

Nors Lietuva yra laikoma sparčiausiai augančia Europos novatore, jos ekologinių naujovių įgyvendinimas tebėra gerojai mažesnis už ES vidurkį. Tikslingesnis požiūris ir politikos priemonės, taip pat papildomas finansavimas galėtų padėti Lietuvai toliau didinti savo ekologinių inovacijų įgyvendinimą ir išteklių našumą.

Vandens kokybė ir vandentvarka

Lietuva padarė didelę pažangą miesto nuotekų valymo srityje. Tačiau ji turi spręsti padėtį vienoje likusioje aglomeracijoje ir klausimus, susijusius su prastai kontroliuojamomis individualiomis ar kitomis atitinkamomis sistemomis visoje šalyje; tuomet ji visiškai atitiktų reikalavimus. Lietuva taip pat turi dėti daugiau pastangų, kad sumažintų paviršinio gėlo vandens eutrofikaciją. Ji galėtų tikslingiau pasinaudoti Europos struktūriniais ir investicijų fondais siekiant geriau įgyvendinti aplinkosaugos taisykles, ypač miesto nuotekų valymo srityje, ir užtikrinti reikalingus administracinius gebėjimus ir įgūdžius.

Gamtos apsauga

Lietuva turi kiek mažesnę nacionalinio žemės ploto dalį, priklausančią „Natura 2000“ tinklui, palyginti su ES vidurkiu, tačiau pagal šio ploto dalį, pasižyminčia gera būkle, viršija ES vidurkį. Nepaisant to, visoje šalyje ekosisteminių paslaugų tema vis dar yra gana nauja ir dar nėra atliktas sisteminis ekosistemų kartografavimas. 2016–2020 m. Lietuvos Vyriausybės darbo programoje nurodyta, kad reikia nustatyti ir įvertinti bent 24 pagrindines ekosistemines paslaugas, ir priimti teisės aktus, kuriais būtų skatinama integruoti ekosistemines paslaugas į sektorių politiką.

Tarpusavio parama

2017 m. Komisija pradėjo naują praktinę bendradarbiavimo priemonę TAIEX-EIR (EIR P2P), kuri padeda aplinkosaugos institucijoms dalyvauti tarpusavio mokymuose. Lietuva dalyvavo dviejuose P2P praktiniuose seminaruose dėl taršos iš buitinio šildymo ir oro taršos mažinimo.

Visa Lietuvai skirta šalies ataskaita, kitų šalių ataskaitos ir komunikatas „2019 m. aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūra. Europa, kuri saugo savo piliečius ir gerina jų gyvenimo kokybę“ pateikiama čia:

http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm

#EIRReview

EU_ENV

EUEnvironment

Leidinių biuras

Print

ISBN 978-92-79-99275-9

doi:10.2779/74164

KH-02-19-057-LT-C

PDF

ISBN 978-92-79-99272-8

doi:10.2779/700840

KH-02-19-057-LT-N